

Lovforslag. Man har fundet det rigtigt at aftrykke dem, dog ikke i deres Helhed, men kun for saa vidt de vedrører de Dele af Retsplejeloven, som er gennemført. Det er det Princip, der er lagt til Grund, men det er ikke fulgt aldeles undtagelsesfrit, idet man har medtaget visse Henvendelser vedrørende sø- og handelskyndige Meddommeres Deltagelse i Paakendelsen af Sager ved Landsretten. Disse Henvendelser er medtaget, fordi de staa i nær Forbindelse med de retsorganisatoriske Dele af Forslaget, som foreslaas gennemført.

Med sit ene Flertal og sine 6 Mindretal fremtræder Udvalget udadtil som splittet i Atomer; men i Virkeligheden er det nu ikke saa galt, som man maatte slutte deraf. Inden jeg gør nærmere Rede herfor, skal jeg gøre opmærksom paa, at man har fundet det praktisk at give Forslaget en helt ny Form, som altsaa findes aftrykt som et Flertalsforslag til Affattelse af Loven, og denne Affattelse er tiltraadt af Justitsministeren.

I Udvalget var der Enighed om, at det var umuligt at faa hele det foreliggende Lovforslag behandlet i denne Samling, og dermed ophørte saa Enigheden, idet et Flertal mente, at der var visse Bestemmelser, som det var praktisk at gennemføre, navnlig dem, der drejede sig om Søndre Landsret, og hvad dermed staa i Forbindelse, medens et Mindretal mente, at man skulde udsætte hele Sagen. Søndre Landsrets Skæbne har været drøftet saa ofte, at jeg ikke skal for-
 tabe mig alt for meget deri; men jeg har dog ment, at jeg ikke kunde komme udenom en saa vidt muligt kort og saa vidt muligt objektiv Redegørelse for de Grunde, der kan tale for og imod Bevarelsen af denne Ret.

Den blev oprettet i Overgangsperioden som en midlertidig Ret; og dens Oprettelse var vel begrundet, bl. a. ved Hensynet til, at man ogsaa i den overordnede Instans vilde sikre, at der fandtes et mere indgaaende og almindeligt Kendskab til tysk Ret, end man kan paaregne det i Almindelighed ved danske Domstole. Antallet af de Sager, hvori der har været Brug for Kendskab til tysk Ret i højere Omfang, end det i Almindelighed kan paaregnes, har været stærkt aftagende. Af Bilag 5 vil man se, at Tallet i 1921 var 153, og at det i 1925 var gaaet ned til 24, en Nedgang, som vel kan ventes fortsat. Men saa kommer naturligvis et Punkt, hvor Nedgangen vil standse; et vist meget ringe Antal Sager vil der sikkert aarligt fremkomme, som forudsætter Kendskab til tysk Ret, dog ikke tilstrækkeligt stort til at bevare en

særlig Landsret til Paakendelse af disse Sager. Trangen til deres Behandling kunde eventuelt imødekomes ved, at Dommere fra Søndre Landsret blev knyttet til Vestre Landsret.

De Argumenter, der førte til Rettens Oprettelse i sin Tid, er altsaa bortfaldet; og Spørgsmaalet er saa, om nye Argumenter er kommet til, som kunde begrunde dens Bevarelse. Det har man jo ment; og man har dér i første Række henvist til nationale Hensyn, en Henviisning, som naturligvis kan have sin Berettigelse, men som Flertallet altsaa ikke har fundet afgørende, saa meget mere, som der sikkert ogsaa kan anføres nationale Hensyn til Fordel for ikke at bevare Retten, men ogsaa paa dette Omraade at slette den gamle Kongeaa-Grænse fuldt ud. Man har dernæst henvist til, at Befolkningen vilde faa en længere Rejse til sin Landsret — et Argument af aftagende Vægt under Udviklingen af Nutidens Befordringsmidler, og et Argument, som aldrig har været synderlig stærkt, al den Stund Forbindelsen til Sønderborg altid har været af en særdeles besværlig Karakter.

Endelig er der det stærkeste Hensyn, Henviisningen til Bevisumiddelbarheden. Dette Hensyn har en betydelig Vægt for Flertallet saavel som for Mindretallet; og det er ganske utvivlsomt, at dette Hensyn lettere imødekomes ved flere mindre Landsretter end ved færre større. Men Afgørelsen i saa Henseende er truffet, da man i sin Tid gennemførte Retsplejereformen. De mange smaa Landsretter vilde ogsaa betyde en meget væsentlig forøget Bekostning, hvilket vil kunne ses af Bilag 3, hvor det opgøres til 150 000 Kr. aarlig, og det paa Grundlag af en Organisation, som i mange Henseender er knebet ned paa en yderst uheldig Maade. Jeg gør saaledes opmærksom paa, at der dér er regnet med to Landsretter paa 5 Medlemmer, en efter min Mening særdeles uheldig Form for en Landsret, hvis Afdelinger for at kunne fungere paa normal Maade kræver 3 Dommeres Tilstedeværelse. Endvidere vil der dertil komme Lokaleudgifterne.

En Bevarelse af Søndre Landsret i sin nuværende Skikkelse vilde føre til en uheldig Skævhed i Landsretternes indbyrdes Forhold, to større og een lille Landsret, som vilde faa meget vanskeligt ved at hævde den samme Autoritet for sine Afgørelser som den, de to større kan paaregne. Oprettelsen af Retten i dens nuværende Skikkelse er da ogsaa opgivet af alle, og man har søgt paa forskellig Maade at foreslaa den